

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 1

Lýsingarprísur fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 6. januar 1951

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárið

25. árg.

HVÍ VERÐA FØROYSKAR BYGDIR AVOYDDAR?

Í hesum blaði stóð grein um nýársleitið. Yvirskriftin var eisini: »Um nýársleitið«. Tað er stult síðan, so fólk minnst innihaldið; men kortini loyvi eg mær at endurrita nokkur orð, sum kunna geva okkum nakað at hugsa um.

Fylgjandi eru orðini:

»Fyri bygdirnar í Føroyum er árið eisini minniligt av tí útvan-
dring, ið fer fram. Fólk, sum hefur haft búgv á bygd alt í einum strikur av garði og fer til Havnar ella stórbygdirnar at búgva. Summi ríva niður húsin og flyta, og onnur selja heimid og aftur onnur ganga frá og laða upp í dyrnar.«

Hví verða føroyskar bygdir avoyddar? Hetta er ein álvar-
samur spurningur, og svarið er einans eitt, og tað er at inn-
tøkurnar úti á bygðunum eru so smáar, at tað er eitt hungurs-
liv.

Fiskimenn hava í 1950 haft eina inntøku o. u. 4 túsuð krónur fyri árið.

Summir hava enntá ikki meira inntøku enn so, at teir hava noyst at heita á Lón-
javnargrunnin, og hvat fæst hadani? — 500 krónur um mánaðin í t. d. 6 mánaðar ella fál 3 túsuð krónur um árið. Uppskot javnaðarmanna um 7 hundrað kr. um mánaðin fall aftur í veltur á tingi. Soleiðis er skilið, og tessvegna er armóð og neyð í mongum heimi úti um bygdirnar í Føroyum. Fólk noyðast tí at rýma ella doyggja.

Menn royndu at fáa sær trádri og roknaðu við at kunna dyrka tær. Fyrr fingi menn eitt sindur av studningi, litil var hesin stuðul, men verri er nú; tí nú er eingin studningur komin í fleiri ár.

Hvat skal gerast, fyri at føroyskar bygdir ikki skulu avoyðast?

Svarið er einans tað, at livi-
korini hjá fiskimönnum megu gerast betri, tí korini eru so út av øllum lagi ringt at fólk úti um bygdirnar liða neyð og hungur.

Hvat er at gera? Ja, tað er tann stóri spurningurin, sum má kannast til botns. Vit treingja

tí ein finanseksperthar á landi. Vit megu áseta ein ráðgevara viðvíkjandi livikorum okkara.

Vit hava búnaðarráðgevara neytaráðgevara (djóralækna) og vit hava seyðaráðgevara; men ongan menniskjaráðgevara hava vit. Latum okkum fáa ein mann sum kann siga okkum, hvussu tað ber til, at fiskimenn okkara og teirra familjur liða hungur og neyð, meðan land okkara hefur so nógvan pening sum aldri áður.

Fiskimenn lesa nú í blöðun-
um um pristalið, sum er farið 8 points upp. Allar lönir hækka. Samstundis stendur lönhækking til tey starvsfólk, sum eru í lötingsins lænastu. Tey fáa eina dýrtíðarviðbót frá 55 til 60%.

Óivað er henda lönhækking rættvis og hon skal verða hesum fólki vælunnad.

Eisini tær lönir sum nú hækka vegna tey 8 points eru rættvist hækkaðar og eru ikki ovhógar — heldur tvørturímóti; men fiskimenn megu harnast um at teir aldri fáa part í nakrari lönviðbót, og okkara rættvisa krav og uppskot um lönjavnarhækking frá 500 kr. til kr. 700 um mánaðin varð felt. Vit krevja nú, at Føroya Fiskasøla skal keypa fiskimannsins part av veiðuni beinan vegin við hvørja landing fyri hóskandi pris og rinda peningin í rættari tíð. Latum okkum vóna, at hetta mál verður framt. Vit frætta, at klippfiskaprisurin er so hógur, at reinvinnan er 30 kr. pr. pakka.

★

Kunna okkara fiskimenn ikki fáa part av hesum stóra vinningi. Hví fáa teir hann ikki? Svarið er óivað einans tað, at Føroya Fiskasøla verður stjórnað av stórmonnum einsamøllum. Fiskimenn og teirra umboðsmenn eru útistongdir og verða útistongdir, inntil javnaðarmenn fáa fleirtal á Føroya Lögtingi.

Fólkaflakks- og Sambands-
kapitalistarnir eru glaðir í hesum dögum. Nú eiga teir Løgmannin og Landsstýrið — buktina og báðar endarnar. Teir klappa í hendurnar og siga: »Alt í lagi, bara javnaðarmenn ikki koma til maktina«.

Jarðarferð

TOVU

verður sunnudagin 7. jan.
13.30 frá kirkjuni.

Christensa og Petur Lindberg.

Men einaferð fara okkara fiskimenn at krevja sin rætt.

Aftana at omanfyri standandi var skrivað siggi eg, at »Dimma-
lættling« skrivur um Lönjavn-
ingargrunnin. Hon gloymir at siga frá at javnaðarmaðurin í fiskivinnunevndini saman við sjálfstýrismanninum setti upp-
skot um at hækka studningin til 700 krónur um mánaðin. Er tað ellisbrek ella lygn, ið er orsök. Gloymska kann vera ellisbrek; men lygnin kemur aðrastaðni frá. Nú kunna blad-
stjórar »Dimmusar« royna at kanna eftir, nm tað er ellisbrek ella »lögnsfader«, sum plagar teir.

J. H. Danbjorg.

Radiotelefoni

Við Klakksvíkar sjómanns-
skúla hefur í desember verið roynd í radiotelefoni við niðan-
nevnda úrsliti:

D. J. E. Eyvindsson, Tvøroyri 6,5
J. S. J. Højgaard, Rituvík 6,0
Hans P. Jacobsen, Klakksvík 7,3
Benjamin Joensen, — 6,5
John M. Joensen, Haldarsvík 5,8
Ole F. Joensen, Klakksvík 7,8
S. M. I. Matras, Nordoyri 6,5
S. M. Mikkelsen, Klakksvík 6,5
S. A. S. Rasmussen, — 8,0
Chr. F. Høgenesen, Nordoyri 5,8
P. J. Skarðenni, Klakksvík 7,3

Av hesum 11 tóku 10 tað stór-
ra prógvið, og 1 tað minna. Fyri at standa krevst í minnsta lagi 3,0 — hægst er 8,0.

Próvdómari var harri C. Olsen, telegrafstjóri.

Saman við telefoni verður eisini kent í morsing, radiohering og consol.

Við áramótið 1950-51

Eitt ár við trýsti og hótta-
n. Öll hava skolið ið ótta fyri hinum stóra brandinum.

Eystan hefur verið á kóki. Armóðin millum teir litaðu hefur fingið allan tann velduga mannaþópin út á kollveltingar-
røðina.

Korupsjón og hin versta politiska spilla settu eld í tí velduga Kina og gav kollvelting-
armonnum hin gula heim.

475 milliónur við eitt kvett. Hetta telur aftrat teimum 300 milliónum av bolsnum, ið vóru framanundan.

Vesturheimurin skelvur. Sjálvt hitt mikla Amerika er nervað.

Og nú leikar Korea á. Vit siggja amerikumen hóp-
undan teimum framfúsnu gula herunum.

Verða teir ríknir í havið — fyrst. Verða teir síðan fyri eini alt óyðandi innráss har yviri?

Hetta eru spurningar, sum leika hvørjum radiolurtara á munn.

Og so spurningurin: Verða menn noyddir at taka til atom — og brintbumburnar?

Um hesir sprengiknattir eru so ræðiligr sum frásagt verður kanska bara onkur í útriðunum og við pólararnar at ana eftiri.

Nakrir abloysingar sum skulu hava nokur ártúsund at vinna fram aftur til tað, sum menn í dag reypa sær av at hava skapt sum mentun og mannamening.

Men kanska okkurt hendir, ið kóli brandin í mannaálíni, so rúm verður fyri vøkstri av veruliga sanna og góða, sum kann alast fram í menniskjunum. Kanska.

Vit vóna — fara út í tað nýggja árið í hesi vón.

Heima hjá okkum gav við árið nógvan fong. Men skilaleysa ring viðgerð av veiðini, ringt salt og út av lagi ringt fyrisati (Framhald á síðu 2)

Kontórmaður

Maður sum er fullkønur í øllum vanligum bóka-
haldi og kantórarbeiði kann fáa heilt vælónað skrivstovupláss á bygd.

Billet merkt »Reiðinskapkønur«, verður at senda til blaðið.